

NOTAT

Oppdrag **Anleggsutredninger Oslo Ol 2022 – Anleggsutredning skiskyting (1120932E)**
Kunde **Metier AS**
Til **Jarle Svanæs i Opak AS**

Fra **Lundsbakken, Nils-Ener**

NATURMANGFOLDSVURDERING LINDERUD

Dato 2013-01-09

Notatet er utarbeidet som en del av grunnlaget for utredning av alternative lokaliteter for etablering av skiskytteranlegg, i forbindelse med søknad om OL i Oslo i 2022. Notatet inneholder følgende delkapitler:

- Beskrivelse av naturmiljøet
- Krav til ytterligere utredninger
- Naturmiljø som begrensende faktor
- Aktuelle tilpasninger i utforming og drift
- Usikkerhet
- Kilder

Rambøll
Hoffsveien 4
Pb 427 Skøyen
NO-0213 OSLO

T +47 22 51 80 00
F +47 22 51 80 01
www.ramboll.no

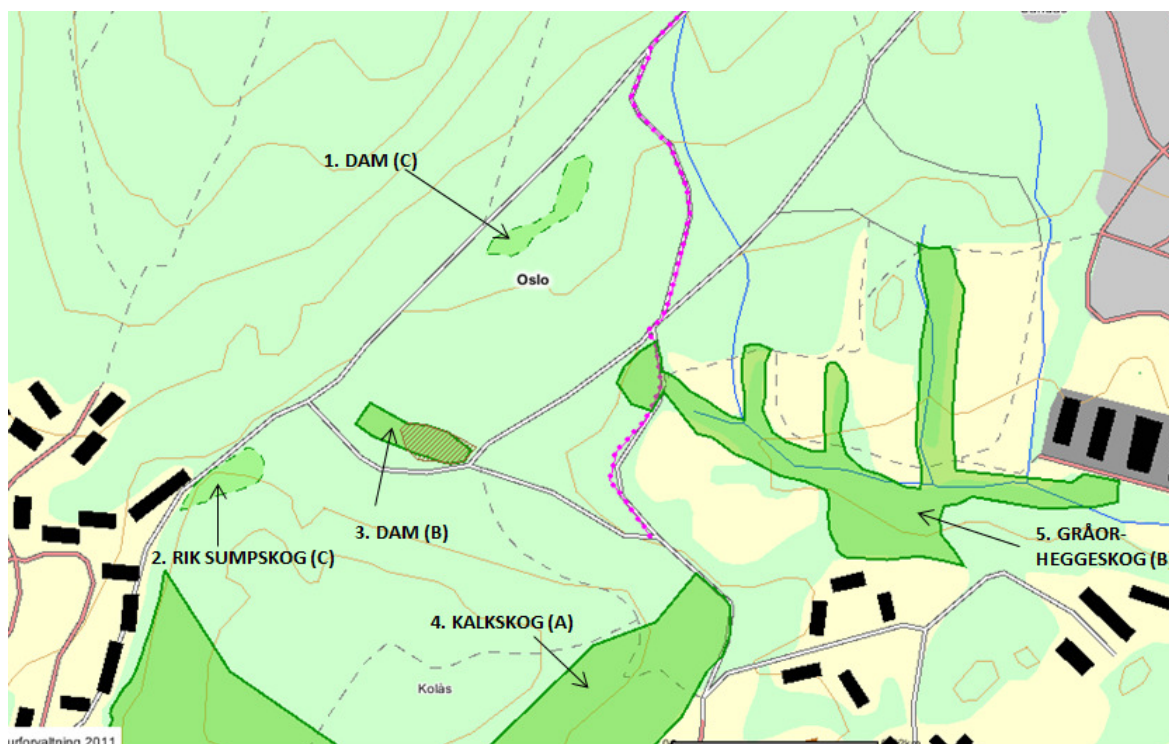
Vår ref. LN

Beskrivelse av naturmiljøet

Denne beskrivelsen av naturmiljøet ved den aktuelle lokaliteten ved Linderud er basert på eksisterende informasjon om biologisk mangfold i området. Direktoratet for naturforvaltnings naturbase og rapport om «Biologisk mangfold på Krigsskolen på Linderud» (Prevista 2002) er sentrale kilder for utredningen. Det er også gitt ut flere populærvitenskapelige publikasjoner for området som blant annet inneholder kart med inndeling i vegetasjonstyper (Siste sjanse 2003; Naturvernforbundet 2012)

Området hvor det er aktuelt å etablere skiskytteranlegg er vist i kart under. Figuren viser naturtypelokaliteter i og ved området som er registrert i Direktoratet for naturforvaltnings naturbase. En kort oppsummering av verdier ved de ulike lokalitetene er presentert under figuren.

Figur 1: Kartutsnittet dekker området hvor det er aktuelt å etablere skiskytteranlegg ved Linderud. Kartet viser for øvrig naturtypelokaliteter fra DNS naturbase. Verdi for biologisk mangfold er angitt i parentes (A=svært viktig, B=viktig, C=lokalt viktig).

1. Dam (C-lokalt viktig)

Lokaliteten består av to mindre dammer som er beskrevet som egnet ynglingssted for småsalamander. Ved siste registrering i dammen ble det registrert småsalamander (nær truet) og buttsnutfrosk ved dammen. Dammen tørregges i en periode på sommeren.

2. Rik sumpskog (C-lokalt viktig)

Sumpskogen har relativt lav grunnvannstand og er dominert av gran, med innslag av svartor og gråor. Lokalitetens verdi for biologisk mangfold vil sannsynligvis øke om skogen bevares og overlates til fri utvikling.

3. Dam (B-regionalt viktig)

Dammen ble første gang registrert i naturbase i 2001 og sist som en del av registrering av amfibier i Oslo i 2008. Det foreligger ikke sikre observasjoner av storsalamander (sårbar) i dammen, men småsalamander er blant annet påvist i mai 2008. Det er ikke registrert reproduksjon av salamander i dammen. Som det fremgår av beskrivelse i naturbase tørker dammen helt eller delvis inn på sommeren.

4. Kalkskog (A-nasjonalt viktig)

Kalkskogen i Kolås er beskrevet som en svært verdifull lokalitet, noe som henger sammen med den spesielle geologien i området. Ved registreringen i 2000 ble det understreket at lokaliteten rommer «det siste større kalkfuruskogsområde som ikke er berørt av flatehogst». Området består av en mosaikk av fattig og rike vegetasjonstyper, noe som henger sammen med kalkinnholdet i grunnen. Arter som berberiss, hvit bergknapp, rødflangre, blodstorkenebb og lodnebregne finnes i området.

5. Gråor-heggeskog (B-regionalt viktig)

Lokaliteten inneholder en blanding av gråor-heggeskog, ask-snelleskog, svartorsumpskog og lågurtskog. Nord i lokaliteten er det en gjengrodd hagemarksskog som domineres av selje, bjørk og rogn. Skogen utgjør kantsoner i tilknytning til den ravinepregede beitemarka som kalles Hestejordene.

Om verdisetting av naturtyper

Felles for alle naturtyperegistreringer er at de inneholder biologiske verdier som skiller seg ut på en lokal målestokk (minimum verdi C). Områder med verdi B har verdi i en lokal og delvis regional sammenheng, mens A-lokaliteter er områder av regional og nasjonal verdi. Som et utgangspunkt vil inngrep i alle naturtypelokaliteter ha negative konsekvenser for naturmiljøet, men konsekvensene vil være større ved inngrep i en A- eller B-lokalitet, sammenliknet med hva det vil være i en C-lokalitet.

Det benyttes ulike begreper i beskrivelse av naturtyper. En oversikt over hvordan begrepene korresponderer til hverandre er vist i følgende tabell:

A	Svært viktig	Nasjonalt viktig
B	Viktig	Regionalt viktig
C		Lokalt viktig

Naturtypelokalitetene som er beskrevet over danner livsgrunnlag for en rekke rødlistearter og andre interessante arter og vegetasjonstyper med verdi for biologisk mangfold. I Artsdatabankens artskart foreligger det registreringer av flere rødlistede sopparter innenfor området, herunder bl.a. vrangstorpigg (sårbar), praktslørsopp (nær truet), gråfiolett køllesopp (nær truet) og krembarkhette (nær truet). Det er også registrert småmyrull, som har status som sterkt truet (sterkt truet), innenfor lokaliteten.

På grunn av blant annet den spesielle og varierte geologien er Oslo-området opprinnelig landets mest verdifulle område for biologisk mangfold. Det aktuelle området ved Linderud inneholder en stor variasjon i vegetasjonstyper innenfor et relativt lite område og er følgelig en gjenværende rest av naturmiljøet som tidligere preget det som i dag utgjør byggesonen i Oslo.

Kalkskogen ved Kolås er registrert med kategori A, noe som tilsier at lokaliteten har en nasjonal verdi for biologisk mangfold. Det er generelt en høy tetthet av ulike naturtyper med både nasjonal og regional verdi innenfor området. Delområder som ikke er fremhevet som verdifulle vil kunne ha en viktig rolle i et slikt miljø ved at de fungerer som spredningskorridorer for planter og dyr (som f.eks. salamander). Selv om disse delområdene har mindre verdi isolert sett vil de med andre ord kunne ha en viktig rolle i dynamikken på et landskapsøkologisk nivå.

Den store variasjonen i natur- og vegetasjonstyper tilsier at området som helhet har en stor verdi for biologisk mangfold. Området nærhet til boligbebyggelse, skoler og barnehager tilsier at naturområdene også har en viktig verdi for undervisning, lek og rekreasjon. Det er kjent at barnehager og skoler bruker området jevnlig til undervisning og aktiviteter i felt.

Krav til ytterligere utredninger

Med utgangspunkt i informasjonen i DNs naturbase ser det ut til at de siste oppdateringene av naturtyperegistreringer i området ble utført i 2008. Enkelte av naturtyperegistreringene ser ikke ut til å ha blitt oppdatert siden begynnelsen på 2000-tallet. Ved en regulering av området til skiskytteranlegg er det derfor sannsynlig at det vil bli stilt krav om nye utredninger av biologisk mangfold i området. Nye utredninger vil kunne resultere i justeringer av eksisterende naturtypelokaliteter og opprettelse av nye lokaliteter i området.

Naturmiljø som begrensende faktor

Etablering av skiskytteranlegg i det aktuelle området innebærer utbygging av flere større bygg med tilhørende infrastruktur. Et slikt tiltak vil også medføre økt bruk av området og følgelig føre til økt slitasje på vegetasjonen og forstyrrelse for faunaen. Det kan derfor forventes at myndighetene vil stille relativt høye krav til tilpasninger i utforming av anlegget av hensyn til naturmiljøet. Det må også påregnes krav til tilpasninger i driftsfasen i form av f.eks. regulering av bruk og ferdsel, samt skjøtsel i sommerhalvåret.

Områdets verdi som naturmiljø vil kunne ha følgende konsekvenser for prosess med etablering av skiskytteranlegg:

- Krav til utredninger i planfasen
- Krav til avbøtende tiltak i reguleringsplanen
- Begrensninger i mulighetene for utbygging i området
- Føringer for driftsfasen som f.eks. regulering av bruk, krav til skjøtselstiltak og bruk av midlertidige installasjoner (telt, tribuner ol.)

Aktuelle tilpasninger i utforming og drift

Noen aktuelle tiltak for å begrense konsekvenser for naturmiljøet er listet opp her:

- Inngrep i kalkfurskogen ved Kolås og i Hestejordene med kantsoner bør unngås. Det kan med fordel etableres en inngrepsgrense som følger veien i sør mot Kolås og i vest mot Hestejordene.
- Inngrep i salamanderlokaliteter bør unngås. Dersom slike inngrep er nødvendig bør det vurderes om dammene kan flyttes/reetableres et annet sted i nærområdet
- Anlegget utformes slik at konsekvensene i sommerhalvåret holdes på et minimum. Dette innebærer bruk av midlertidige installasjoner (telt, midlertidige tribuner ol.).
- Behovet for terrengtilpasninger bør reduseres til et minimum ved utforming av anlegget. Dette bør legge føringer lokalisering av bygg og infrastruktur

Det presiseres at valg av avbøtende tiltak bør gjøres på grunnlag av en ny kartlegging av biologisk mangfold i området og en landskapsøkologisk analyse. For å sikre en effektiv prosess bør en slik utredning gjennomføres tidlig i planarbeidet.

Usikkerhet

Dette notatet er gjennomført som en desk-study basert på eksisterende og tilgjengelig informasjon om naturverdiene i området. Det er en viss usikkerhet knyttet til vurderingene av hvorvidt hensyn til naturmiljø vil være en begrensende faktor for etablering av skiskytteranlegg i området. Denne vurderingen er basert på erfaring fra arbeid med tilsvarende planprosesser i Oslo-området og ellers på Østlandet. Det tas blant annet forbehold om et endret forvaltningsregime i fremtiden som følge av endrede strategier for arealbruk, og et endret politisk landskap.

Kilder

Direktoratet for naturforvaltning. 2013. Naturbase. Lokalisert her 08.01.2013: <http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/>

Prevista. 2002. Biologisk mangfold på Krigsskolen Linderud, Oslo kommune, Oslo. BM-rapport nr. 7.

Naturvernforbundet. 2012. Naturkart: Fra Isdammen til Hestejordene.

Siste sjanse. 2003. Hestejordene – Kolås, en oase i Groruddalen. Siste Sjanse rapport 2003-9. Lokalisert her 08.01.2013: http://www.lillomarkasvenner.no/Hestejordene/Rodtvethefte31_skjerm.pdf